

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופר מזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המושדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ ישר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדכם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו ממורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ ישר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יין עשר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' יוסף ב"ר אברהם ריס זי"ע

תקעו בחדש שופר בכסא ליום חגיגו. דרשו חז"ל (ר"ה ח:). שהכוונה לר"ה שזהו חג שבתחילת החודש שהלבנה מכוסה. ויש להקשות על פשט דברי הגמרא שר"ה
הוא בעת שהלבנה מכוסה, הרי אדרבה בזמן שביהמ"ק היה קיים וקידשו את החדשים על פי הראיה, רק מתי ששני עדים ראו את הלבנה קבעו שיהיה ר"ה, וא"כ
בודאי שאין ראוי לתת סימן ולומר שר"ה הוא חג שהלבנה מכוסה בו. ועוד קשה, דלמה כתוב 'בכסא ליום חגנו', דהיינו צריך לומר 'בכסא ביום חגנו'.
ויש לבאר על פי מה שמובא בזוהר (פ' בשלח מד.) עה"פ במעשה של השונמית (מלכים ב' ד:יא) 'ויהי היום' שהכוונה ליום ר"ה. וגם הפסוק (איוב א':ו) 'ויהי היום'
שנכתב לגבי איוב, מובא בזוהר (פרשת בא לב:), שג"כ היה בר"ה. וצריך להבין למה הפסוק קורא לר"ה בלשון 'ויהי היום' סתם. ויש לבאר על פי מה שמובא במדרש
(ב"ר יא:ב) שביום השישי של בריאת העולם לא היה לילה אחריו, אלא היום נמשך עד הבוקר של שבת, ולכן לא כתוב 'ויהי ערב ויהי בוקר יום השביעי', לפי שאכן
לא נעשה ערב. וידוע (זוהר אמור ק:) שאותו יום השישי יום בריאת אדם הראשון, היה זה יום ר"ה, ומכיוון שבעת בריאת העולם היה ר"ה יום ארוך שלא נעשה לילה,
לכן כל מקום שכתוב 'ויהי היום' הכוונה ליום של ר"ה, שהיה יום ארוך בעת בריאת העולם. ובודאי שבאותו לילה הלבנה כסתה את עצמה, שהרי אם יש את אור
החמה, אין צורך לאור הלבנה. וידוע שהיום מרמז למדת החסד, והלילה מרמז למדת הדין. ואכן לכך האריק הקב"ה בר"ה אהיה, להראות לנו שרוצה לבטל את
מדת הדין ולדון את העולם במדת הרחמים. ולכן גם כן צוה לעליו לתקוע בשופר ביום ר"ה כדי לעורר את הרחמים ולבטל את הדין. ומעתה כך מתבאר הפסוק,
'תקעו בחודש שופר' - שנצטוו לתקוע בשופר בכדי לעורר את מדת הרחמים, וכדי שלא נאמר מה תועיל לנו התקיעה בשופר, שהרי בשנים שחיי בריאת העולם
הלבנה אינה מתכסית בר"ה, אלא יש בה לילה ויש למדת הדין שליטה. על כך אומר לנו הקב"ה שלא נמנע מלעורר את מדת הרחמים בשופר, שהרי 'בכסא ליום'

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק החדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען דאט חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- מלאזט איין וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקטן, שווארץ רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגן די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהרש"ם).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג און אזוי וועט מען עס נישט.
- מ'קען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.
- מ'ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישיעה פרוואט, נאמנות, קאנפידענשל.
- יעדע נאמען איז א באווערע שטיין, באווערע עבודה און תפלות פאר א גענערע צייט, אלעס ווערט געטון מיט גרויס איבערגעגעבענע צייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיעות די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואכען.
- מזאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובל'דיגן אופן פון מכן דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ: **יבנה הלב (אנצידענע ויין הארץ צו אידשקיים), שיתקן לב לשמים (לטהב) (ס'ווייטשט די גאנצע מענטש), וזאת מלאים (וועט עס ווערן וואונדער),** מקען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים וועט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

צופרידענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:

”מיי קינד איז געווארען א אנדערע מענטש, ער לערנט מוסר, ער וויל ענדערע א מסכתא

”מיי זון בערט מיי זעק מיי 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

”מיי יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

”איר האב נישט געהאט קיין מנהג מארדעם, נישט וויסנדיג וואס מיי בחור טוהט

”כ'האב אנגעהויבן זעהן הצלה מיט מיינע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיי חברים קינד

כדי שלא יבטל בעצמו מן העולם, הרי 'שקטה', שידועת שהקב"ה עושה כן כדי לגלגל זכות על ישראל, כאשר אפילו הקטיגור נעשה סניגור. והוא שנאמר 'ב'קום למשפט אלהים', מה שהקב"ה קם למשפט, הרי זה כדי 'להושיע כל ענוי ארץ סלה', וכאמור שעצם מה שהקב"ה בא לדין את עמו במידת הדין, נעשה בסיבה עמוקה לגלגל עליהם רחמים.

וכן יש לבאר הפסוקים 'חילו מפניו כל הארץ, אמרו בגוים ה' מלך, אף תכון תבל בל תמוט, ידין עמים במישרים', דקאי על יום הדין, שזהו זמן ש'חילו מפניו כל הארץ', שמא לא יצאו זכאים בדין, אך חסדי ה' הוא שבעת ש'אמרו בגוים ה' מלך' - ביום שבו מתנשאת מלכותו ויושב על כסאו לדין עמים, הרי הוא נוהג במידת 'אף', והיא מידת הדין, וכיון שרואה כן השטן, מיד מתבלבל והופך מידתו, ותחת ללמד קטגוריה מלמד זכות, כדי שלא יבטל העולם, ונמצא שמידת 'אף' בה נוהג הקב"ה, היא עצה מחוכמת כדי ש'תכון תבל בל תמוט', וכדי ש'ידין עמו במישרים', שיוכל לנהוג עמהם לפניו משורת הדין. (קומץ המנחה דרוש לערב ר"ה).

לע"נ הג"ר שמעון גיטעלעס ב"ר זללקא זצ"ל יא"צ ד' תשרי

כל נאותו אינו חוצץ גבי שופר, וגדר הידור בלולב. (המשך מגליון הקודם). הנה מצינו ב' סוגי מצוות המתקיימות ע"י כלים המשמשים למצוה: (א) מצוה שעיקרה הוא לייחד חפץ למצוה, ולקיים בו אותה. (ב) מצוה שעיקרה הוא מעשה מסוים ולא החפץ עמו היא מתקיימת, אלא שצריך חפץ מסוים כדי לקיימה. ובפשטות הידור מצוה שייך רק במצוה שעיקרה לייחד חפץ לצרכה, שהיות ועל החפץ צריך לחול שם של מצוה, לכן איכא מצוה להדר החפץ. אבל במקום שאין צריך לייחד חפץ למצוה, ורק המעשה הוא המצוה, כגון מצות כיסוי דם דאין העפר חפץ של מצוה (ע' עמק ברכה עניני לולב סימן ז'), אינו מעלה ומוריד אם מהדר החפץ שבו מתקיימת המצוה, שהרי עיקר המצוה היא המעשה ולא החפץ.

אבל האבנ"ז מחדש דשייך הידור מצוה גם בלי חפצא של מצוה, דיש שני סוגי הידור מצוה: (א) הידור בחפצא של המצוה, כגון לולב נאה וטלית נאה וכדומה. (ב) הידור במעשה המצוה, ולא בחפצא של המצוה.

וז"ל: כמו שאמרו (פסחים צט: ע"ש ברשב"ם) דמצוה לאכול מצה לתיאבון משום הידור מצוה, כיון דאכילה הוא רק כשנהנה [הנאת גרונו להלכה, והנאת מעיו לריש לקיש ע' חולין קג:], לכן חשיב הידור מצוה כשנהנה יותר, עכ"ל. פי', דזה הידור במעשה אכילת מצה.

ולפ"ז כתב האבנ"ז, דזה החילוק בין שופר ולולב, דבשופר אין שום הידור במעשה ובקיום המצוה כשמצפהו זהב, דההידור הוא רק הני החיצוני של השופר, וזה

חדש מבית מכן מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

חגנו', והיינו שבים ר"ה בעת בריאת העולם כיסיתי את הלבנה, שיום החג התארך גם בלילה שאחריו שנשאר יום, ולכן דקדק לומר 'ליום חגנו' לרמז על ענין זה שנתכסה אותו הלילה ונעשה יום, ומאריכות היום בבריאת העולם אנחנו למדים שהקב"ה רוצה לדון את העולם במידת הרחמים, וא"כ גם בזמנינו היום אף שיש לילה בר"ה, אפשר לעורר את מדת הרחמים ע"י תקיעת שופר. (זרע שמשון וילך אות ח').

לע"נ הג"ר נחום ב"ר יוסף הסופר מטאחוב זצ"ל יא"צ א' אייר

משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה, בקום למשפט אלהים להושיע כל ענוי ארץ סלה (תהלים ע"ו). מעשה במלך המושל על מדינות רבות, וצויה על כל מדינה ומדינה להעלות לו מכס ומס מכל אשר ימכרו ויסחרו בה, כדי לפקח שהמדינות הללו אכן עומדות בחובן, מינה המלך ממונה מיוחד שתפקידו לדווח לו על כל העלמת מס, ושכרו נקבע לו לקבל חלק מכל העלמת מס שיתפוס, כיון שכן הרי דבר יום ביומו היה הממונה תר ומחפש אחר העלמות מסים, כדי לדווח עליהן למלך, ולקבל את חלקו. באחד

הימים רבו העלמות המס באחת המדינות באופן רב ועצום, עד שהמלך ציוה לערוך משפט מיוחד למדינה זו לראות מה לעשות עמה ועם יושביה הנוהגים כן, כאשר היתה סברה להכריע את משפטה ולקבוע כי היא תחרב, וכל יושביה יגורשו, וכל רכושם יחרם. אלא שמשענה ששמע הממונה על המכס באותה מדינה את פסק הדין העתידי, החל חושש לעורו, כי הבין כי אם כך אכן יגזרו עליה, הרי שאף הוא יינזק ביותר, שהרי אם תחרב המדינה, תאבד משרתו, שכן שוב לא יהא לו על מי לדווח שמעלימי מס המה. וכך נמצא כי דוקא הוא שאמור היה להיות הקטיגור הראשי במשפט, הוא שיצא ללמד סניגוריה על בני אותה מדינה שיושיבה מעלימים כה הרבה מיסים.

והנמשל: הקב"ה ברא את עולמו וצויה על יושביו לעובדו ולקיים מצוותיו חוקיו ותורותיו, כן מינה את השטן שתפקידו לקטרג ולגלות כל עבירה שהיא, והוא עצמו כידוע מקבל חיות וכח מהעבירות. והנה בא יום הדין ר"ה והקב"ה מתיישב על כסא דין, אך כשבה השטן לקטרג, נאחז לפתע חיל ורעדה, כי אם יגור דינם של עם ה' לרעה ויחליט הקב"ה להחריב את עולמו, הלא אז תיפסק אף חיותו שלו, שכן אם לא יהיה עולם, לא יהיו מי שיעברו בו עבירות, מהן מקבל חיותו, וכך נמצא שהשטן עצמו תחת לקטרג, מלמד סניגוריה, ומשעה שהקטיגור עצמו נעשה סניגור, הרי הקב"ה עובר מכסא דין לכסא רחמים, ומזכה עמו בדין.

והוא שאמר הפסוק כאשר 'משמים השמעת דין', אזי בתחילה 'ארץ יראה', שלא יוכל העולם להתקיים, אך אח"כ כאשר מעלה על דעתה, כי א"כ הרי השטן עצמו הוא שיבוא ללמד זכות על ישראל

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

לע"ז הרה"ק ר' שמואל אברהם ב"ר אליעזר חיים רבינובitch זצ"ל אדמו"ר ממעוזנו יא"צ ד' תשרי

ר"ה יום הדין. ביארת הטעם שאמרו (פ"ב עדיות מ"י) משפט רשעים בגיהנום י"ב חודש, כי ניצוח היצר הוא ב"ב חודש, כי היצר הוא הטבע שבו נולד, כמו שנאמר **כ' יצר לב האדם רע מנעוריו**, וכפי התחלפות העתים בעולם קור וחום קיץ וחורף, כך הוא התחלפות הטבע באדם, כידוע לחכמי הטבע, כי כל שינוי אויר בעולם, מוליד שינוי טבע באדם, הניזון מן האויר החום, יוליד חמימות, אשר היא תולדות הרבה מידות רעות בטבע כידוע. והקור קרירות, וכן כל שינוי אויר. ובשנה תמימה, אז עובר עליו כל מיני השינויים שהם במציאות, וכאשר המה לא שינויה ממצבו, אז הוא הניצוח.

וכמו שאמרו הקדמונים בטעם טריפה אינה חיה י"ב חודש, לפי שבי"ב חודש יעבור כל מיני עניינים שונים באויריהם וטבעיהם, ואם בכל זה תתקיים, הוא לאות כי בריאה היא, ולא הוליד החסרון שיש בה משתכח חסרון בכל גופה וכו' חיותה. וכן הנפש מתבררת כאשר חיה י"ב חודש, אז הוא סימן על בריאותה שכבר ניצח כח חיותו את כח המחסיר החיות, שאין לו מקום להתפשט להעדיר החיים.

ולכן בכל ר"ה הוא יום הדין לבאי עולם, כי כל שנה הוא היקף שלם מזמן הראוי לניצוח היצר, וכל באי עולם עוברים כבני מרון לראות אם השלימו חוקם בהיקף הזה. (שיחת מלאכי השרת פ"א).

קול שופר. מדת יעקב אבינו היא תשובה הבאה מצד הרגשת הכאב והצער איך רע ומר עזבו את ה', ומעורר רחמים רבים בקרבו על נפשו שנתרחקה בעוונותיה מאור פני מלך חיים, וזהו דרגא דיעקב שצורתו חקוקה בכסא הכבוד, שהוא הדבקות באלהים חיים להיות 'אתם הדבקים וגו' דבוקים ממש, ורועה לחזור לשורשו ולמקום דביקותו. והתשובה על דרך זה הוא ברישא גנח, והדר יליל, כדרך החולים על צער גופם, שבראשונה מרגיש פחד המחלה ומתאנח, ואח"כ מזכיר אהבת עצמו ומיילל על צערו.

ושלושה מיני תשובות הללו מתתא לעילא, הם, בתחילה מרחם על עצמו וזה קל לכל אדם להתעורר מצד עצמו, ואח"כ מתחיל להרגיש פחד ה' והדר גאווה, ומתאנח ע"י כן על חטאיו. ואח"כ בא לאהבת השי"ת ובוכה לפניו על מה שכבר עבר ואין. ולפי שמצד מדת המשפט אמרו (ירושלמי מכות פ"ב ה"ו) אמר לתורה וכו' אמר לנבואה וכו' דאין מקום לתשובה, רק

מלוקט מתוך גליונות

"מליצי יושר"

שיוצא לאור עולם מדי שבוע

בשבוע

הג"ר שלום אייזן זצ"ל

בעת הספדו בשעת הלוייה

של מרן בעל החזון

יחזקאל הכרתי:

"נצטויתי מאת רבינו

לפרסם שהבטיח שימליץ

טוב למי שילמוד בספריו,

וכן למי שימצי את חידושי

תורתו"

(רבנות אפרים או"ח ח"ב עמ'

רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות

הספרים המובחרות

הצפה ראשית: גרינפעלד

718.633.5103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:

gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

מבזן מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

הופיע ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר
וצוקללה"ה קודם
פטירתו שאם ילמדו
בספרים שלו, יהיה
למנו ולעזר גם אחר
פטירתו ממש כמו
בחים"

(אריך צבי ע"ה עמ' רמ"ב)

מלוקט מתוך גליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם
מדי שבוע בשבוע

שייך רק כאשר נראה את הנוי הזה, ובשעה שהשופר בפיו שאינו נראה ואין כאן נוי כלל וחוצץ. אבל הנוי באגד אינו האגד גופא, וגם לא מה שגראית המינים מחוברים יחדיו, אלא הנוי הוא מעשה הלכיה - לאגוד את המינים ולחברם יחד ולעשותם כדבר אחד, וזה שפיר נעשה גם כשהאגד מכוסה תוך ידו, דכיון דאין הנוי משום המראה, לכן ליכא חילוק אם נראית או לא.

וז"ל: אך באמת ענין ואנוהו דלולב אינו משום נוי במראה כלל וכו', אך הענין דבירושלמי (סוכה פ"ג ה"ז): אילו נאמר "וכפת", [עם ו] היה צריך לאחוז האתרוג והלולב ביד אחד, ע"ש. ממילא לולב ומינוי כיון דכתיב ווין ביניהם, צריך לאחוז הג' מינים לכתחילה ביד אחד שיהיה לקיחה אחת, ושוב משום "ואנוהו" חובה לאגדן שיהיה לקיחה אחת לגמרי וכו', דכיון דמצוה לכתחילה לקיחה אחת ביד אחד, הוי הידור מצוה אם הם אחד יותר, עכ"ל.

והוסיף, דבזה מובן מה שכתב רש"י דיש חיוב לאגד המינים בקשר גמור משום ואנוהו, דהיינו מטעם הג"ל דרך בקשר גמור חשיב אחד לגמרי, דבקשר שאינו גמור חשיב דנוטל ג' מינים ביד אחת, אבל בקשר גמור חשיב ג' מינים כמין אחת. וז"ל: תדע דענין ואנוהו דלולב אינו משום נוי במראה כלל, דא רש"י כתב דחובה לאגדו בקשר גמור משום ואנוהו,

ומה נוי יש בקשר יותר מבעניבה או כאגודה של ירק וכו'. אך הענין דכיון דמצוה לכתחילה לקיחה אחת ביד אחד, הוי הידור מצוה אם הם אחד יותר, ועל כן סבירא ליה לרש"י וסיעתו דלא הוי אחד לגמרי רק ע"י קשר גמור, והכין בריא דהא מילתא, עכ"ל. וכן כתב האבני נזר בסימן תצ"ב, וז"ל: מוויין ילפינן שיקחם ביד אחד והאתרוג ביד אחרת, מדלא כתיב וא"ו בין אתרוג ללולב, ש"מ האתרוג לקיחה בפני עצמו ביד זה, והלולב לקיחה בפני עצמו ביד זה. וכיון שה' מינים שבלולב צריכין לקיחה אחת ביד אחד, שוב משום 'ואנוהו' בעינן אגד שיהא אחד לגמרי. וזה (שאמרו דף לד): יכול יהא אתרוג עמהם באגודה לכתחילה משום ואנוהו, אמר לו והלא לא נאמר אלא 'כפות', משמע אפי' ביד אחרת, ושוב לא שייך 'ואנוהו'. ועל כן בעינן אגד מעליא אף שאין נאה יותר בשני קשרים זה על גבי זה, אלא דזה נוי מצוות לקיחה אחת שיהא אחד לגמרי, וכמו נטילת ציצין שאין מעבדין את המילה דחשוב הידור מצוה, עכ"ל. (המשך בשבוע הבא).

ואין להקשות דאם ליכא הידור בגוף האגד, דלמה היו אנשי ירושלים אוגדין הלולב בגימנויות של זהב, הרי זה לא שייך למעשה הלכיה אלא ליפוי המצוה. ד"ל דאג"ג דודאי שמלכד ההידור לאגוד משום לקיחה, יש עוד מצוה להדר המצוה מבחוץ משום חיוב מצוה, וכמו 'עיסור בכורים' (על בכורים פ"ג מ"ג ומ"ח ומ"י) שהיו נותנים על הסל של בכורים פירות נאים אחרים שאינם בכורים להידור מצוה. וכן העשירים היו מביאים את הביכורים בקלות של כסף ושל זהב משום כבוד בית אלהינו ומשרתיו, והשור של שלמים שהיה הולך עם הביכורים, היו קרניו מצופות זהב. דכל זה אינו הידור בגוף המצוה. ב (סוכה לג), וכן דעת הראב"ד בתמים דעים, ורא"ם בספר יראים (סימן תכ"ב, דף רמג).

א והנה תנן (סוכה לו): דר' מאיר אומר דאפשר לאגוד הלולב אפי' בחוט ובמשיחה. והעיר הכפות תמרים שם, דכיון שעיקר חידושו של ר' מאיר הוא שאין צריך לאגוד דוקא במינו כשיטת ר' יהודה, היה לו לומר בלשון 'אפי' שלא במינו. ותירץ, ח"ו! וי"ל דאגד אורחיה אתא לאשמעינן ר"מ דאע"ג דמצוה לאגוד משום זה אלי ואנוהו, לא נימא דכיון דהאגד הוא משום נוי, יהא אסור לאגדו במשיחה שאינו חשוב, קמ"ל, עכ"ל. וטעמא דמילתא דאכן אין צריך חוט חשוב, מובן לפי האבני נזר דההידור שבאגד אינו בלולב גופא, אלא הידור הוא במעשה הלכיה שהיו המינים מיוחדים יותר, ולצורך זה אין חילוק ואינו משנה באיזה אגד הוא אוגד אותם.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבועל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

הכל, כמו האיל שיש לו גבורה ועם קרניו מנגח ימה וצפונה, אבל אם נאחז בסבך בקרניו, אז לא יוכל להיפרד משם, ובקל אפשר לתופסו, וזהו 'חזור לאחור', שיתבונן בחלישת וחסרון האדם המורכב שהוא כמו איל שנאחז בסבך בקרניו. ואמרו"ר הגה"ק ז"ל פירש, כי

עיקר נסיון העקידה לא היה מה שנוגע אהבת אב לבו, כי זה היה דבר נקל לאברהם למסור נפשו ונפש בנו, אבל הנסיון היה שהוא היה הראשון שהכיר בוראינו ית"ש ופירסם אמונתו, וידע שלא לעולם יחיה, רק בנו יצחק יפרסם אחדות ה', ויגמור הדבר אשר הוא מסר נפשו עליו, ועל כן כאשר נצטוו שישחוט בן צדיק שלו, ולא ישמעאל שאינו הולך בדרכו, היה יכול לשאול אתמול אמרת לי 'כי ביצחק יקרא לך זרע', ולא בישמעאל, א"כ אם אשחוט את יצחק, מי יעמוד תחתי בעבודתי לפרסם את שם ה', ועל כן אחר 'ויטע אשל', ד'אשל ר"ת א"כילה ש'תיה ל'ינה, שעיד"ז היה יכול לפרסם שם ה', אחר זאת שהשתדל בכל כחו לפרסם אחדות ה', ניסה ה' את אברהם ואמר לו 'קח נא את בנך את יחידך את יצחק', שאין לך בן אחר, וזאת היה נסיון גדול, ועל כן הוי זכות גדול תמיד להזכיר את מעשה העקידה.

ואם בכל שנה אנו מורידים דמעות בשעה זו שהיא קודש, ומבקשים שה' יהפך את הדין לרחמים ויומתקו הדין, מכל שכן בשנה זו שיש לשופר תכלית אחר ג"כ, דכתיב בפרשת בהעלותך 'וכי תבואו מלחמה בארצכם והרעותם בחצוצרות ונזכרתם לפני ה' אלקיכם וגו', וביום שמחתכם וגו' ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אלקיכם', הוונה, דבשעת השקט ושלוש ששמחה בעולם, די לתקוע סתם לעורר רחמים. אבל כי תבואו מלחמה בארצכם, לא די בתקיעה, אלא 'והרעותם בחצוצרות' לעשות תרועה המורה שבירה לשבר לב ישראל, כמו שכתוב 'תרועם בשבט ברזל'.

לזכות והצלחה ש.ב.ש.ה.

ויהי אחר הדברים האלה והאלקים נסה את אברהם. איתא (סנהדרין פ"ט): אמר הקב"ה לאברהם, בבקשה ממך עמוד לי בנסיון זה, שלא יאמרו הראשונים אין בהם ממש. וצ"ב, אם אשר אין עומד בנסיון עקדה, סלק"ד

תולדות בעל החזון יחזקאל ז"ע

לאורך כל שנות עבודתו הרבנות, הריץ מאות תשובות על שאלות שהופנו אליו מכל רחבי תבל. מקום מרכזי בהנהגתו הרבנות תפסו שיעוריו עם בעלי הבתים, היה אומר כי הקב"ה הוא המלמד תורה לעמו ישראל בבחינת 'מלמד', מרן זצ"ל לא התנער מחובתו זו, ומלא אותה במס"נ ובהקרה. בבואו ללונדון דאז שהיתה מדבר שממה במובן של לימוד התורה, דאג בראש ובראשונה להרחיב את חוג לומדי התורה, גם אתור מקום לקיום שיעורים לא היה דבר של מה בכך, וכששמע על בית כנסת שמתפללים כבר הדירו רגליהם ממנו, ביקש מן הגבאי למסור לו את מפתחות בית הכנסת ולדאוג שהמקום יהיה מואר בשעות שבהן התעתד לומר את שיעורו, הגבאי נסה להניאו מן הרעיון וטען 'מי בכלל יבוא', על כך השיבו מרן: 'לזאת כבר לא בקשתי ממך לדאוג'.

השיעור באותו בית כנסת התקיים בתחילתו עם שני בעלי בתים, אך מרן זצ"ל לא אמר נואש, לא ראה במיעוט שומעיו משום פחיתות כבוד, והמשיך במתן שיעוריו בדביקות, ציבור הלומדים הלך וגדל וסופו בהגיע למאות תלמידים שהתקבצו ובאו מקרוב ומרחוק כדי להתבשר מתורתו של רבם.

לא קלה היתה משימתו, לא די היה לו בהסברתו הבהירה וביכולתו הנדירה לומר דברים השווים לכל נפש, לא אחת חזר וטען כי שיעור לבע"ב מצריך יותר מאמץ ויתר הכנה מאשר שיעור לבני תורה, ואם על שיעור בישיבה יש צורך לחזור שמונה פעמים, הרי שעל שיעור לבע"ב יש צורך לחזור יותר פעמים.

מה עוד שבמיוחד באנגליה היו רבים משומעיו לקחו אנשים שאינם בני תורה, וכל מלה בלתי שקולה היתה הרת משמעות לגבם. לא פעם עמד בתפילה וביקש מן החונן לאדם דעת לסייע לו למצוא את דרך ההסברה שתכנס בלבם של משתתפי שיעוריו, מרן זצ"ל לא נמנע מללמד גם משניות וחומש.

וסיפר שבשיעור חומש שלמד לבעלי בתים הגיע פעם לסדר 'כי תצא', והתקשה למצוא דרך נאותה להסביר את פרשת יפת תואר באופן שלא יעורר תמימות ובקורת מסולפת, שעות ספורות לפני השיעור לא נחה עדיין דעתו ונפשו לא ידעה מרגוע, בצר לו שפך שיחו לפני בוראו, וביקש מאתו לחון אותו בעצה טובה ולהנחותו הדרך להסברת הפרשה, אז עלה רעיון בליבו ובבואו לשיעור פתח אמר: לפנינו פרשה המחייבת אותנו בכל התורה כולה, פרשה זו מלמדת שבמקום שהתורה ירדה לסוף דעתו של אדם ואמרה שאין בכוחו לעמוד בנסיון, היא התירה לו את האיסור, ואולם מכאן אנו למדים שבמקום שהתורה לא התירה את האיסור, אות הוא שיש בכח אנוש לעמוד בנסיון בלי ספק.

מליץ יושר מול מגיד פשע

אם לא עכשיו אימת?

עכשיו הזמן לגמור המקח עם צדיקים מליצי

יושר

'מקח בלייבט מקח'

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

השי"ת קבע בתורתו להיות מקבל שבים, ולכן הוצרכו שני קולות לפניו ולאחריה בתקיעה של שמחה, לעורר שמחת השי"ת לקראת בניו במדת חסדו ומדת רחמיו לשמוע בקול תורת חסד שלהם, ובקול תפילה דרחמי ניהנו, שעיד"ז הם קרויים 'בניו', וזה בטבע הברירה להיות האב מרחם על בנו ומקבלו בתשובה.

ולחיות עיקר התשובה היא עזיבת החטא אלהבא, כמו שכתב הרמב"ם (תשובה פ"ב ה"ב) שיעיד עליו הבוחן לבות שלא ישוב לכסלו. ובעונותינו הכתוב צווח (הושע ו:ד) 'מה אעשה לך וגו' וחסדכם כענן בוקר', וכל פושעי ישראל מלאים חרטה, אבל הוא רק לשעה. וכן קול שופר דר"ה מעורר לשעה, ואינו דומה לשופר גדול דלעתידי לבוא שעל ידו יתעקר היצה"ר לגמרי עד שיבואו האובדים וגו', כי יהיה התעוררות כל כך קבוע וקיימת ולא חרטת שעה וכו'. משא"כ בכל ר"ה הוא התעוררות לפי שעה בתשובה שלימה מעין שופר גדול דלעתידי, אבל אינו עדיין כיתד התקועה במקום נאמן. (רסיסי לילה אות ל"ו).

לע"נ הג"ר אברהם אריה ריון ב"ר נחמן צבי זצ"ל אבד"ק פאלטיצ'אן יא"צ ב' תשרי

דרוש לקיימת שופר. הנה תכלית מצות שופר הוא לעורר לתשובה, והכי איתא במדרש תנחומא (פ' וירא): אמר אברהם אבינו להקב"ה: כשם שהיה בלבי מה להשיבך ולומר לך אתמול אמרת לי כי ביצחק יקרא לך זרע, עכשיו אתה אומר לי העלה שם לעולה, וכבשתי את יצרי ולא השבתיך, כך כשהיו בניו של יצחק חוטאים ונכנסין לצרה תהא נזכר להן עקדתו של יצחק, ותחשב לפניך כאילו אפרו צבור על גבי המזבח ותסלח להן ותפדם מצרתן. אמר לו הקב"ה: אתה אמרת

את שלך, ואומר אני את שלי, עתידין בניו של יצחק לחטוא לפני ואני דן אותם בר"ה, אלא אם מבקשין שאחפש להן זכות ואזכור להן עקדת יצחק, יהיו תוקעין לפני בשופר של זה. אמר לו ומה הוא השופר, אמר לו הקב"ה חזור לאחור, מיד וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו, ע"כ. ויש בזה רמז מוסר לכל אדם, שאתמול עמד בתקפו ובגבורתו ובעשירות, והיום אבד

את כל המצות אשר עשה אין בו ממש בתמיה, כש"כ אשר כבר עמד בנסיון באור כשדים, הלא דבר הוא. ונ"ל ע"פ הקדמה אשר כתב כבר בהפלא"ה, דע"כ נחשב העקדה הנסיון יותר לאברהם מאשר ליצחק, כי ביצחק בהיות היה נכלל בו נשמת יעקב וכל נשמות ישראל אשר עתידין לצאת ממנו, על כן בכחו היה יותר לעמוד, ולכן כמה פעמים עושה גם רשע דבר טוב אם בו נכלל נפש צדיק אשר עתיד לצאת ממנו, משא"כ אברהם אבינו נשאר לבדו, כי יצחק עם יעקב ובנ"י כבר יצאו ממנו. ובזה אפשר לפרש 'אחר הדברים האלה והאלקים נסה את אברהם' לבדו, משא"כ עד עתה קודם שנולד יצחק שהיה נכלל בו גם כל ישראל, ולכן אמר לו הקב"ה עמוד לי בנסיון שלא יאמרו הראשונים אין בהם ממש, כי זכות דברים של כל ישראל עמד לו.

לע"נ הגר"ר ירוחם אשר ב"ר שלמה יעקב וזרעו פט"ו זצ"ל יא"צ ה' תשרי

סדר תקיעות שלש של שלש שלש. הרוקח (ס"ר"א) כתב, וז"ל: סדר תקיעות שלש של שלש שלש, שהרי שטן בשלש עינים, יורד ומחטיא, עולה ומקטרג, יורד וממית. וכנגדם תיקנו שלש תקיעות של שלש שלש לכפרה, עכ"ל. וכתב הגר"י ענגיל (גלוני הש"ס ר"ה לג): וז"ל: לפי סדרו של הרוקח נמצא דפשוטה לפניו לכפר על החטא, ותרועה לבטל הקטרג, ופשוטה לאחריה להפוך מות לחיים, וכן הג' סדרים.

גדרו של תשובה. כתב הגר"י ענגיל (אוצרות יוסף דרשת שבת תשובה), וז"ל: יש להבין ענין התשובה על מה שעבר, דנפש ישראלית היא חלק אלוהי, וכשעבר לשורשו לו יתברך, כטעם 'שובה ישראל עד ה' אלקיך', שע"י התשובה מגיע אליו יתברך, וכדרשת חז"ל גדולה תשובה שמגיע עד כסא הכבוד, והיינו שמגיע את האדם אל הש"ת. וכ"כ הרמב"ם (ה' תשובה פ"ז ה"ה) וז"ל: גדולה תשובה שמקרבת את האדם לשכינה, שנאמר שובה ישראל עד ה' אלקיך, ונאמר ולא שבתם עדי נאם ה', ונאמר אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב, כלומר אם תחזור בתשובה בי תדבק, עכ"ל. הרי שהשב דבק בהש"ת, והוא יתברך הוא למעלה מהזמן, ולכן גם הבעל תשובה בא למדריגה למעלה מן הזמן, ונמצא שאותו החרטה והרצון טוב שיש לו עתה, כאילו היה עם החטא יחד, דלא שייך עבר והווה כיון שהוא למעלה מן הזמן, ונמצא שבשעת החטא היה רצונו מנגד המעשה, והיה רק מעשה בלי רצון ומחשבה, ואדרבה הרצון והמחשבה היה להיפוך, ולכן הוי שוגג גמור, ודו"ק היטב. וזה שאמר 'תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני

אדם', ואין מועיל תשובה וחרטה שיש לו עתה על מה שעבר, לכן בא הכתוב ופירש 'כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול', כלומר שאתה יתברך למעלה מן הזמן. ועיין תורת העולה (ח"ג פרק נ"ט) דמפאת שהוא ית' למעלה מהזמן, נקרא כל המשיך זמן שהוא אצלו ית' רק יום אחד, וזהו 'ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים', אף שנבראו ב' ימים, ע"ש. וכך כאן אומרו 'כי אלף שנים בעיניך כיום' אחד, היינו ג"כ שהוא ית' למעלה מהזמן, וע"כ זה כיום אחד, וע"כ בבוא הבעל תשובה אליו מדריגתו ג"כ למעלה מן הזמן, ולכן מהני התשובה שפיר כנ"ל, ודו"ק היטב, וע"כ ג"כ בעכו"ם דאינם חלק אלק"י ואין מגיעים בתשובתם אליו ית', לכן תו שפיר לא מהני תשובה ששב עתה על מה שעבר תחלה, ודו"ק.

לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע

תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו כי חוק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב. לא נאריך בדקדוקים ויבארו מאליהם, 'תקעו' צירוף 'תוקע', 'בחדש' גימטריה 'שד"י', ושם שד"י מרמז ברית מילה כדכתיב 'אני אל שדי התהלך לפני והיה תמים', והכוונה, דאם התוקע שומר ברית קדש, או על כל פנים עוסק בתיקון פגמיו שפגם בברית קדש, אז תקיעותיו יוכלו לפעול. 'שופר', 'ש' - אלקים במילוי 'גימטריה

ש', 'פו' ד'שופר' גימטריה 'אלקים' פשוט, 'פר' ד'שופר' הם הפ"ר דינים של ה' אותיות דמנצפ"ך הכפולים, שהם מצמצמים התיבה, כי אחר שכותבים אות הסופי, לא תוכל המלה להתוסף ולהמשיך, והם פרטיות דיני ה' אותיות 'אלקים', נמצא דכל מלת 'שופר' מורה על דינים, אך שומר ברית קדש שהוא היסוד אשר אליו נמשכים ה' גבורות גם ה' חסדים וגמלקים שם כידוע ליודעי חן, הוא ממתיק אותם, וע"י מה הוא המתקה, לזה אומר 'בכסה' גימטריה פ"ז, ע"י שממשיך לתוכם הא' שהוא פלא עליון, ונעשה מ'אלקים' שהוא פ"ו, פ"ז גימטריה 'אני הויה'. או ההמתקה באופן זה 'ליום' גימטריה 'אלקים', 'חגנו' עם הכולל גימטריה 'חיים', הינו שמעלה ניצוצות הקדושות שהיו מקודם בקליפות שהם בחינת מיתה, לספירת החכמה שנקראת 'חיים', כדכתיב 'החכמה תחיה', ואמרו (זהר ח"ב רנד): 'כלהו בחכמה איתברירו', ואז ממילא נשארים הקליפות בלי יניקה ומתבטלים מאליהם.

או יאמר ד'חגנו' יפורש מלשון שבר, על דרך הכתוב (ישעיה יט:יז) 'והיתה אדמת יהודה למצרים לחגא' שפירושו שבר, והכוונה דשם הקדוש 'אלקים' המרומז בתיבת 'ליום', יתחלק לשנים, ויהיה כל חלק גימטריה ג'ם, וידוע מהרה"ק רבי צבי זי"ע מזידיטשוב, דג'ם הוא המתקה ד'אלקים', בסוד הכתוב 'פלג אלקים', חצי גימטריה ד'אלקים' היינו ג'ם, הוא 'מלא מים' מימי החסדים.

לזכות ולרפוא"ש יע"ב.

שיטת הרמב"ם בנוגע צריכות כוונה, ומדוע בעיני כוונה שומע ומשמיע בתקיעת שופר. הרמב"ם (פ"ו חמץ ומצה ה"ג) כתב: אכל מצה בלא כוונה כגון שאנסוהו עכו"ם או לסטים לאכול יצא ידי חובתו, עכ"ל. הרי שפסק דמצות אין צריכות כוונה, וא"כ הוא הדין בשופר נמי בתוקע לשיר יצא. וקשה א"כ מה שכתב הרמב"ם (שופר פ"ב ה"ד): 'המתעסק בתקיעת שופר להתלמד לא יצא ידי חובתו'. ותיירץ החזון יחזקאל, דאה"נ דמצות אין צריכות כוונה, אבל אם יש לו היפך כוונה אינו יוצא, (ע' תוס' סוכה לט. ד"ה עובר), והיפך כוונה אינו כוונה באופן חיובי דמכוין להדיא שאינו רוצה לצאת עכשיו, אלא גם כוונה באופן שלילי, דהיינו דברור ממעשיו שאינו מכוין עכשיו לצאת, ג"כ חשיב היפך כוונה ואינו יוצא. דדוקא אם אין לו שום כוונה, דאינו מכוין כלום אודות המצוה של תקיעת שופר, כגון התוקע לשיר יצא.

וז"ל חזון יחזקאל (פסחים קיד): הרמב"ם שנקט לדינא שבמצה לא בעינן כוונה לצאת, הוא הדין בשופר נמי בתוקע לשיר יצא, ולכן כתב 'המתעסק בתקיעת שופר להתלמד לא יצא ידי חובתו', ולא נקט האי דינא בתוקע לשיר, משום כשהוא מתעסק בתקיעת שופר להתלמד כדי לדעת איך לתקוע אח"כ לשם מצוה, הרי יש מפורש בדעתו שלא לצאת בתקיעתו דהשתא, וכל תקיעתו עתה אינה אלא כדי לדעת איך לתקוע אחר כך משום חובתו, ובכחאי גוואנא שהוא מכוון בהדיא שלא לצאת האידנא, אינו יוצא לכולי עלמא, עכ"ל.

והנה על דברי הרמב"ם שפסק דאכל מצה בלא כוונה יצא. הקשה המגיד משנה (שופר שם), דא"כ איך פסק בהלכות שופר שמצות צריכות כוונה והצריך כוונת שומע לצאת, וכוונת משמיע להוציא, ומסיק שם 'ולא מצאתי תירוץ נאות לדעת' אם נוסח ספריו אמת.

וכתב החזון יחזקאל וז"ל: קושיתו יש לה סיוע מסוגית הגמרא בר"ה (דף כח): איתביה נתכוין שומע ולא נתכוין משמיע, משמיע ולא נתכוין שומע, לא יצא עד שיתכוין שומע ומשמיע, בשלמא נתכוין משמיע ולא נתכוין שומע, כסבור חמור בעלמא הוא, אלא נתכוין שומע ולא משמיע היכי משכחת לה, לאו בתוקע לשיר, ע"כ. הרי משמע מהכא דאי לאו דמוקים לה להאי בבא שנתכוין משמיע ולא נתכוין שומע, בכסבור חמור בעלמא הוא, אלא בלא נתכוין שומע לצאת, הוה דייקנין מהכא שמצות צריכות כוונה אפילו בעושה מעצמו, כגון בתוקע לשיר שלא יצא, או באכל מצה שלא בכונה שלא יצא, ולא הוה מפרקינן דשאני הכא שאינו תוקע

בעצמו ושומע מפי אחרים. וכיון שהרמב"ם הצריך כוונת השומע, הרי משמע לכאורה שדעתו שכל המצות צריכות כוונה, עכ"ל.

ותירץ החזון יחזקאל, דא"נ דמצות אין צריכות כוונה, אבל בתקיעת שופר בעינן כוונת שומע ומשמיע, כי תקיעת שופר כלול משני חלקים: (א) קיום המצוה, וזה שמיעת קול שופר. (ב) מעשה המצוה, וזה התקיעה. ואי אפשר שיהיה לו הקיום מצוה של שמיעת קול שופר, בלי המעשה מצוה של תקיעה, ולהכי בעינן כוונת התוקע להוציא השומע, כיון דהשומע אינו יוצא בלי מעשה תקיעה של התוקע. וז"ל: אבל באמת יש לחלק ולומר, דכי דייקין שם בסוגיא דאי בעינן כוונת השומע לצאת, הרי כל המצות צריכות כוונה אפילו בעושה בעצמו, היינו דוקא לפי דעת האי תנא דברייתא שסובר שלא בעינן כוונת המשמיע להוציא את השומע, אבל הרמב"ם שסובר שבעינן גם כוונת המשמיע להוציא את השומע, ובלאו הכי לא יצא, אז דוקא בכי האי גוונא בעינן כוונת השומע לצאת, אבל היכא שהוא עושה בעצמו, אז מצות אין צריכות כוונה.

דבר"ה (דף כט.) מסקין דנחלקו תנאי אי בעינן כוונת המשמיע להוציא את השומע, או לא בעינן כוונת המשמיע להוציא את השומע, ומסתברא לומר שבהכי פליגי, מי שלא בעי כוונת משמיע להוציא את השומע, היינו האי תנא דברייתא דמותבין מיניה לרבא, לדידיה עיקר מעשה המצוה בשופר היא 'שמיעת' קול השופר, והשומע שומע לעצמו, והוא עושה כל מעשה המצוה בעצמו, ולכן לא בעי כוונת השמיעה להוציא. וכיון שכל מעשה המצוה היינו דשמיעה הוא עושה בעצמו, אז אי בעינן כוונת השומע לצאת, משמע שבעלמא נמי מצות צריכות כוונה, שאין חלוק בין מעשה המצוה היינו השמיעה שהוא עושה או מעשה אחר. ולכן נאמר שם בסוגיא 'בשלמא נתכון משמיע ולא נתכון שומע כסבור חמור בעלמא הוא', דאי נימא שלא נתכון שומע לצאת, אז היה מוכח שמצות צריכות כוונה. אבל מאן דאמר עד שיתכון המשמיע להוציא את השומע לא יצא, סובר שזולת מעשה השמיעה שהשומע עושה בעצמו, בעינן שתהיה לו גם שייכות בעצם 'מעשה התקיעה', וכל זמן שאין המשמיע מכוון להוציא את השומע, אין להשומע שום שייכות בעצם מעשה התקיעה שחברו עושה ולא הוא, וממילא מעכבת נמי גם כוונת השומע לצאת. שאפילו מי שסובר מצות אין צריכות כוונה, היינו דוקא במעשה המצוה שהוא עושה בעצמו, אבל היכא שבעינן שתהיה לו שייכות במעשה מצוה שאחר עושה להוציא, אין ליחס אליו המעשה שאחר עושה ולא הוא כל זמן שהוא בעצמו אינו מכוון לצאת בהכי. וכיון שהרמב"ם נקט לדינא שבעינן כוונת המשמיע להוציא את השומע, בעי נמי כוונת השומע לצאת, אף כי בעלמא היכא שהוא בעצמו עושה כל מעשה המצוה, מצות אין צריכות כוונה וכמו שנתבאר.

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ירד, ושמידה עלינו

כחה של תשובה. הנה הדברים זוכים לעלות למדרגות גדולות מאד ברוח הקודש להסתכל מתחילת העולם ועד סופו, וזהו אם האדם מתגבר על יצרו ומכניעו, וכיון שעבר רוב שנותיו בלי עבירה, אז הקב"ה עוזרו שלא יכשל ח"ו. אמנם אם האדם כן נכשל ח"ו בעבירות, ועבר על מצות התורה, אז הוא ג"כ לא אבוד, כיון שהקב"ה פותח שערי תשובה, וכל אחד ואחד יכול ליכנס בשער התשובה אפילו אם כבר בשאול תחתית מלא בעבירות ותאוות עוה"ז, יש בכוחו לחזור בתשובה והקב"ה יקבלו, אם יחזור בתשובה שלמה, ובמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, וא"כ תשובה היא גדולה מאד.

אבל אם האדם הוא כבר בדמות בהמה ממש, ואין לו בינה ושכל ודעת להרהר ולחזור בתשובה, אז יהיה צריך לסבול הרבה יסורים וכל מיני גלגולים אפילו למעלה מאלף שנים, ואחרי זה אם יזכה, אז הוא יכנס לגיהנם. ודע שבשער הגלגולים מהאר"י הק' אשר גילה לו אליהו הנביא זכור לטוב מבאר בהקדמה דברים העומדים ברומו של עולם מה שנעשה מהאדם אחרי פטירתו, ומבאר שם, כי הנה אחר פטירת האדם נפרעים ממנו על חטאתיו קודם שיכניסוהו בגיהנם בהרבה מציאות של עונש, וכולם נקראים 'גלגולים', רוצה לומר כי יתגלגל או בדומם, או במדבר וכו' לקבל עונש, והטעם הוא כי אינו יכול לקבל עונשו עד שיהיה מוגשם בגוף ונפש, ואז בהתגלגלו שם, סובל ומרגיש הצער ההוא, וע"י כך מתכפרים עונותיו. ודע כי הגלגולים האלו אין זמן קצוב, כי לפעמים ילכו בגלגולים ההם עשרים שנה או מאה או אלף, והכל תלוי כפי ערך העוונות שעשה בתחילה בעוה"ז.

ונביא קצת סדר גלגולים, דע כי המדבר לשה"ר וכיוצא בו מתגלגל באבן דומם. המאכיל נבלות לישראל מתגלגל בעלה האילן והוא הצומח, ואז ענשו הוא שהרוח

גוכן ביאר הגר"ח (אגרות הגר"ח עמוד ל"ג). וראה הגדרות אבני נזר (ר"ה, ב"ה) 'מצות שופר השמיעה או התקיעה'.

מכה בעלה ההיא ומחזירתו מכאן ולכאן ואין לו מנוחה, וכשנשלם זמן הקצוב לו, נעקרת העלה ההיא מן האילן ונובלת ונופלת לארץ, וזהו בדוגמת מיתה ממש אצלו שנכרת ונעקר מן מעולם. מי ששופך דמים בעוה"ז מתגלגל במים, וסימניך 'על הארץ תשפכנו כמים', ונאמר 'שופך דם האדם באדם ישפך', ועונשו הוא שעומד בקלוח מים, ושם המים מקנחים עליו תמיד, והוא רוצה לקום ולעמוד, והמים מפילים אותו בכל רגע ואין לו מנוחה כלל, ותמיד הוא מתגלגל סביב במקום קלוח המים ההם, ונרמז זה בפסוק (שמואל ב' י"ד) 'כי מות נמות וכמים הנגרים ארצה'. וגם כל מי שמיתתו בחנק ולא נענש בב"ד של מטה, מתגלגל במים ושם נחנק בכל רגע. והנה הבא על אשת איש מיתתו בחנק, מתגלגל בריחים שנותנים בהם החטים וטוחנים ע"י המים המגלגלים הריחים, ושם נידונים האיש והאשה בסוד 'תטחן לאחר אשת' (איוב לא:). גם המזלזל בנטילת ידים מתגלגל במים. ומבואר שם הרבה דברים איך שסובלים אם לא חוזרים בתשובה, ורק הבאנו קצת מן הקצת. והנה כל זה אם לא עשו תשובה, אבל אם עשו תשובה, אין לך דבר העומד בפני התשובה.

והנה תשובה תפילה וצדקה מעבירים את רוע הגזירה, תשובה זהו עם צום, תפילה זהו קול, וצדקה זהו ממון, אם חוזרים בתשובה צריכים חוץ מחרטה מה שעבר וקבלה לעתיד, אבל כיון שחטא הוא פגם מאד, א"כ צריך לנקות ולטהר ולתקן הפגם, וא"כ בחרטה לבד בזה לא טיהר הפגם, ולכן כדי לטהר הפגם צריך צום קול ממון, ובזה הוא מתקן הכל, ויוה"כ לבד לא מכפר על מיתות ב"ד, רק על מצות עשה ולא תעשה, וכמו שמבואר בשער רוח הקודש ממון האר"י הק' איך שיש עבירות שצריכים לצום על עבירה פ"ב תעניות, רג"ל תעניות, ויש שצריכים מ"ב, ויש שצ"ה, וא"כ מוכרח שיהיה"כ לבד אינו מכפר איפוא שיש עונש מיתה, ולכן צריכים לצום הרבה צומות.

אמנם היום בזמנינו שאין בנו כח לצום, ואם יחייבו לצום כל כך הרבה, אז יתיאשו מן התשובה, ולכן המקובלים תיקנו תשובה עם צום של מעת לעת לילה ויום כיוה"כ, אבל כיון שצריכים הרבה לצום, ולכן צמים כנ"ל, ופודים באותו יום שצמים כל התעניות בכסף, כגון על ז"ל מ"ב או פ"ד תעניות, דלוקח פ"ד פרוטות כסף לשם פדיון, ובפגם בכבוד אב ואם מ"ה תעניות, ואז לוקח מ"ה פרוטות, וזהו עשירי כפי עשרו, אם יש בידו אז הפ"ד יהיו לירות, ואם אין בידו לירות, אז יקח פ"ד פרוטות.

וזהו הכל בתשובה אמיתית שרוצה באמת לחזור בתשובה ולעזוב החטאים ועונות והפשעים, ולא לחזור עוד לחטוא, אבל אחטא ואשוב אין מספיקים בידו לעשות תשובה, דהוה לו כהיתר, והוא ימות פתאום בלי תשובה, או שיצרו תמיד יתגבר עליו, כיון שחושב שיש לו תמיד זמן לחזור בתשובה, ואז הוא יוסף עוד חטאים ועוד פשעים, וא"כ לא יחזור אף פעם בתשובה, ובסוף הוא ימות בלי תשובה ויתגלגל עד אלף שנים באבן ובחיות וכו', ואח"כ אם יזכה יכנס לגיהנם, ולכן אחטא ואשוב זהו רע מאד מאד, ולכן התשובה צריכה להיות תשובה אמיתית בלי שום מחשבה לחזור עוד ולעבור עבירות.

ואם באמת האדם חזר בתשובה אמיתית בצום לילה ויום כיוה"כ, ובפדיון כל התעניות, אז אם ח"ו נכשל עוד פעם, גם אסור לו להתיאש, ובאותו יום יקבל עליו שמחר יצום, ויבקש הרבה רחמים מהקב"ה שירחם על נשמתו, ויתחזק בעבודת ה' ובלימוד התורה, ובסוף שהקב"ה רואה שבאמת חוזר בתשובה ואוהב הקב"ה אהבת הרוממות, שהקב"ה ברא העולמות וכל דבר ודבר, שהקב"ה מלא הארץ כבודו מלך גדול ונורא שאין לנו שום השגה בגדולתו, ולכן אני אוהב אותו וחוזר בתשובה כדי לעבדו ולשמור התורה והמצוות, ואז מן השמים יתנו לאדם הזה כל האמצעים שבזה לא יחטא עוד, ובסוף הוא יהיה בעל תשובה ולא יכשל עוד וישאר צדיק, ולכן אסור אף פעם להתיאש ולחזור בתשובה שלימה באמת ובתום לב, והקב"ה ירחם עליו ויזכה ליכנס לגן עדן.

ומה שצריכים כל התעניות האלו ופדיון התעניות, דכיון שאם עבר במזיד על אחד ממיתות ב"ד, מבואר ביומא (דף פו.) דתשובה ויוה"כ תולין ויסורין ממרקין, וא"כ הצומות זהו תחליף היסורים, ואם לא יהיה לאדם יסורים, אז אפ"ל אם חוזר בתשובה, אין מה שממרק עונותיו, ויצטרך לחזור בגלגול ובגיהנם, ויהיה לו בסוף ג"ע, ולכן צריכים לצום, וכשאין כח פודים, וזהו תחליף היסורים. אבל בטח שהרהור תשובה גם גדול מאד, ומבואר בזהו הקדוש שבהרהור תשובה אם מת בו, אפילו אם יפול לגיהנם השביעי, בסוף יוצא משם. א"כ כל תשובה ובאיזה אופן שעושה זהו יעזור לו לבסוף, ולא יאבד לעולם, אבל יצטרך ליפול אפילו עד הגיהנם השביעי, ולכן מוכרחים לעשות כמו דרך התשובה שהבאנו, ואם יש בכח האדם לצום, אין תשובה גדולה מזה, ובטוח הוא שלא יצטרך עוד פעם להתגלגל. (זבול תפארתך).